

Pit

Groeihuis

Pedagogisch beleidsplan

Voorwoord

Pit Groeihuis is een kleinschalige en gezellig kinderdagverblijf, peuterspeelzaal en buitenschoolse opvang.

De naam Pit is ontstaan doordat de oprichters, Karen en Willeke, verbonden zijn met de namen Cox en Renet, allebei appels dus. Uit elke appel-Pit groeien mooie unieke appels. Onze Pit kinderen groeien uit tot mooie unieke mensen mét Pit want dat heb je nodig in onze maatschappij. Groeihuis staat voor de groei die de kinderen maken als ze bij ons komen spelen en voor het (t)huisgevoel dat we de kinderen van Pit willen geven.

Karen staat vanaf januari 2021 alleen aan het roer. Samen met haar fantastische team van medewerkers en vrijwilligers zorgt ze ervoor dat de kinderen een veilige en uitdagende omgeving hebben om te groeien.

Zoals we het voor onze eigen kinderen zouden willen!

Vanuit deze gedachte zetten we alles op alles om de kinderen de ruimte en veiligheid te bieden waar ze met overgave kunnen spelen en plezier beleven. Samen met de andere kinderen in de groep, met voor ieder kind aparte, liefdevolle zorg en aandacht.

Ons motto is: Spelend groeien naar eigen wijsheid!

Karen Cox

Inhoudsopgave

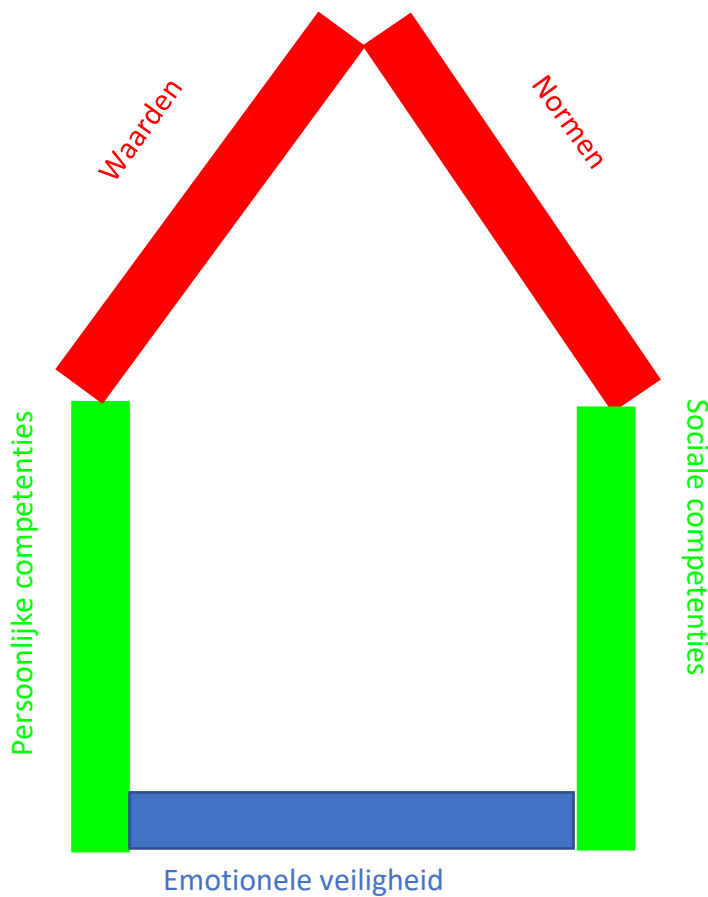
Voorwoord	2
Inhoud	3
Samenvatting	5
Inleiding	7
1. Pedagogische visie	8
1.1 Ik mag er zijn en mag zijn wie ik ben (emotionele veiligheid)	8
1.2 Ik wil iets en ik kan het (persoonlijke competentie)	9
1.3 We doen het samen (sociale competentie)	11
1.4 Ik ben een goed kind en heb vertrouwen in mezelf en anderen (socialisatie)	11
2 Aanbod voor kinderen van 0 tot 13	13
2.1 Baby	14
2.2 Dreumes/peutergroeitijd	15
2.3 Buitenschoolse opvang	16
2.4 Kinderen met een handicap	18
3 Pedagogisch handelen	19
3.1 Pesten	19
3.2 Belonen en straffen, Correctiemaatregelen, Corrigerende opvoeding,	19
3.3 Observeren en overdragen	19
3.4 Samenwerkingscontacten	20
3.5 Vierogenprincipe	21
4. Werkwijze en de wettelijke kaders	22
4.1 Aanmelding	22
4.2 Wennen	22
4.3 Stamgroep	23
4.4 Afwijken leidster-kind ratio	24
4.5 Mentor	24
4.6 Pedagogisch coach en pedagogisch beleidsmedewerker (VE)	24

4.7 Vaste gezichten criterium	25
4.8 Verzorging, hygiëne en veiligheid	25
4.9 Co-creatie met de ouders	25
4.10 Vrijwilligers en stagiaires	26
5. Deskundigheid pedagogisch professionals	26
6. Tot slot	28
Bijlagen	29
1. Vierogenprincipe	29-33
2. V.V.E beleidsplan	34-41
3. Gedragscode kinderen en seksualiteit	42-44
4. Huisregels voor vrijwilligers en stagiaires bij Pit Groeihuis	45

Samenvatting

- ✓ Waarderen mening kind en eigenheid.
- ✓ Partners in de opvoeding.
- ✓ Werelden van het kind samenbrengen
- ✓ Kennismaken met elkaars cultuur.
- ✓ Iedereen gelijk maar niet hetzelfde.
- ✓ Gezonde leefstijl.

- ✓ Intensief & betekenisvol.
- ✓ Faciliteren, begeleiden en verrijken.
- ✓ Je op je eigen manier ontwikkelen.
- ✓ Kind volgend.
- ✓ Talenten ontdekken & ontwikkelen.
- ✓ Omgeving die stimuleert fantasievol en creatief te zijn.

- ✓ Grenzen & afspraken.
- ✓ Duidelijke regels en manieren.
- ✓ Fouten maken mag.
- ✓ Elke dag naar buiten.
- ✓ Ordelijk & hygiënisch.

- ✓ Je verbonden voelen met de groep.
- ✓ Meeleven & inleven.
- ✓ Je kunnen uiten
- ✓ Samen delen.
- ✓ Oplossen van conflicten.
- ✓ Opbouwen en onderhouden van vriendschappen.
- ✓ Kinderparticipatie.

- ✓ Veilig- en geborgenheid.
- ✓ Plezier hebben & lekker in je vel zitten.
- ✓ Jezelf kunnen zijn.
- ✓ Zelfvertrouwen.
- ✓ Transparantie naar kinderen en ouders.

- ✓ Medewerker doet wat zij zegt en zegt wat ze doet
- ✓ Fysieke veiligheid.
- ✓ Veel aandacht voor emotioneel welbevinden.

Bij Pit Groeihuis is er is veel aandacht voor het groepsproces waarbij we de eigenheid van elk kind niet uit het oog verliezen. Je kind speelt met leeftijdgenootjes waardoor het (bijna) ongemerkt in de goede richting groeit. Wij begeleiden dat groeiproces en soms sturen we voorzichtig in de goede richting.

Wij volgen niet een bepaalde pedagogische stroming. Door onze jarenlange ervaring weten we het beste te halen uit de verschillende theorieën. We gaan uit van de kracht van het kind

Onze visie is dat kinderen zich het best ontwikkelen door ervaringen op te doen in zelf gekozen situaties. Wij observeren hierbij de betrokkenheid en het welbevinden van het kind om aan te sluiten bij zijn of haar behoefte en belangstelling. We zorgen voor een uitdagende en interessante omgeving. We begeleiden en ondersteunen het groeiproces. Ook kinderen die speciale aandacht nodig hebben kunnen, in goed overleg, bij ons terecht.

Inleiding

Dit pedagogisch beleidsplan is bedoeld voor iedereen die betrokken is bij Pit Groeihuis. We hebben dit beleidsplan gebaseerd op het pedagogisch curriculum voor het jonge kind in de kinderopvang. We zorgen met zijn allen voor een verantwoorde dagopvang en buitenschoolse opvang.

Kinderen die Pit Groeihuis bezoeken zijn voor een bepaalde tijd niet onder de hoede van hun ouders. Wij delen de verantwoordelijkheid met de ouders en laten in dit plan weten welke visie we hebben op opvoeden zodat ouders hun kind met een gerust hart bij ons kunnen achterlaten.

Pit Groeihuis stelt zich ten doel een bijdrage te leveren aan de ontwikkeling van kinderen tot zelfstandige, mondige, gezonde en onafhankelijke mensen.

Ons motto is: **“Spelend Groeien naar Eigen Wijsheid”**

Wij zijn ervan overtuigd dat Pit Groeihuis een maatschappelijke rol te vervullen heeft.

- Economisch: Dankzij Pit Groeihuis (PSZ, KDV, BSO) kunnen ouders met een gerust hart naar hun werk. Pit Groeihuis helpt zo mee aan de emancipatie en economische zelfstandigheid van mannen en vrouwen.
- Educatief: Pit Groeihuis en opvoeding thuis zijn complementair.
- Sociaal: De ouders kunnen terugvallen op een sociaal netwerk door hun contacten met de pedagogische professionals van Pit Groeihuis en andere ouders.

Wij dragen de natuur een warm hart toe en willen dat tot uiting brengen door o.a. dagelijks naar buiten te gaan en regelmatig de natuur op te zoeken en te onderzoeken.

Ouders willen (net als wij) het beste voor hun kind en willen weten wat er gebeurt bij Pit Groeihuis. Dit beleidsplan dient als basisgedachte achter Pit Groeihuis en zal voortdurend bijgesteld worden omdat inzichten veranderen en niets blijft zoals het is. Het zal groeien in de interactie met ouders en andere opvoedingsdeskundigen.

Wij zullen dit plan daarom regelmatig bespreken met elkaar, met andere professionals, op ouderavonden en/of met de oudercommissie

Wij hebben 1 locatie met 1 groep van maximaal 16 kinderen in de leeftijd van 0-13 jaar (gemengde groep). We zijn elke dag aanwezig als pedagogisch professional, afhankelijk van de kind-leidster ratio. We hebben meerdere keren per week een vrijwilligster op de groep die helpt met de verzorgende en huishoudelijke taken die zich voordoen.

1. Pedagogische visie

In de Wet Kinderopvang wordt onder andere aangegeven wat de overheid verstaat onder kwaliteit in de kinderopvang: verantwoorde kinderopvang draagt bij aan een goede en gezonde ontwikkeling van het kind in een veilige omgeving.

Voor de pedagogische onderbouwing en het voldoen aan de kwaliteitseisen van de Wet Kinderopvang is gekozen voor de vier opvoedingsdoelen:

- Een gevoel van emotionele veiligheid bieden.
- Het bevorderen van persoonlijke competenties.
- Het bevorderen van sociale competenties.
- Socialisatie door overdracht van algemeen aanvaarde waarden en normen.

Deze opvoedingsdoelen gelden voor alle kinderen in de leeftijd van 0 tot 13 jaar. In het pedagogische beleid zijn deze 4 opvoedingsdoelen verwerkt. Hieronder volgt een uitwerking van die uitgangspunten, houdingen en het bijbehorende gedrag. Bovenstaande basisdoelen zijn geïnspireerd op het pedagogische curriculum voor het jonge kind.

1.1 Ik mag er zijn en mag zijn wie ik ben (emotionele veiligheid)

Een kind moet zich lekker in zijn vel voelen om zich te kunnen ontwikkelen. Wij zorgen voor een open en ontspannen sfeer in de groep en hebben oog voor de behoeftes van het kind in een vertrouwde omgeving.

Om kinderen te laten opgroeien tot zelfstandige mensen is het goed hen ruimte te geven om zelf dingen te ondernemen. Wij moedigen kinderen hiertoe aan en blijven in de buurt om hen zo nodig een steuntje in de rug te geven zowel letterlijk als figuurlijk. We leren ze om te gaan met hun eigen gevoelens en de gevoelens van anderen. We vinden het belangrijk dat een kind leert dat emoties er mogen zijn.

Kinderen mogen meedoen, maar hoeven niet. Ze worden wel gestimuleerd om mee te doen. Als kinderen zich niet veilig voelen worden kinderen niet gedwongen, maar wordt gekeken naar een manier om het kind zich wel veilig te laten voelen.

We passen ons zoveel mogelijk aan, aan het tempo en ritme van het kind.

We lezen tijdens de ochtend boekjes en zingen liedjes met de kinderen over onderwerpen die aansluiten bij hun belevingswereld in het kader van het actuele thema. We nemen alle emoties van kinderen serieus en spelen hier op in. Dit kan zijn door even te knuffelen, maar ook door een activiteit aan te bieden zodat het kind zijn emoties kan uiten. Bijvoorbeeld door het kind te laten tekenen of zingen omdat we blij zijn of heel hard juichen omdat er iets gelukt is, of flink op de grond stampen omdat het boos is.

Het activiteitenaanbod is afhankelijk van de groep kinderen en de situatie van die ochtend. Hierbij maken we gebruik van eigen thema's en thema's van "Uk en Puk".

Bij spel en oefeningen laten we kinderen zelf hun grens ervaren, als het niet lukt kunnen ze dit aan geven en op hulp rekenen. Doordat er een vast team is, is de emotionele veiligheid en binding makkelijker te waarborgen.

1.2 Ik wil iets en ik kan het (persoonlijke competentie)

Wij helpen kinderen de wereld om hen heen te leren kennen. Dit ontdekken van de omgeving gebeurt door bewegen, voelen, ruiken, proeven, zien en horen.

Het gaat gepaard met het ontwikkelen van motoriek en zintuigen. Ze ontwikkelen een realistisch beeld van de mensen, dieren, natuur en culturen waarmee ze in aanraking komen en leren zo op een respectvolle manier hiermee om te gaan.

Spelenderwijs worden tijdens een activiteit op diverse manieren verschillende ontwikkelingsgebieden gestimuleerd. De motorische en zintuiglijke ontwikkeling vormen de basis voor de andere ontwikkelingsgebieden en krijgen daarom bij ons de meeste aandacht.

We letten erop of een individueel kind meer uitgedaagd moet worden op een bepaald ontwikkelingsgebied. We stimuleren de kinderen om vertrouwen te krijgen in hun eigen vindingrijkheid. We zorgen ervoor dat het kind succeservaringen kan opdoen. We bieden kinderen de ruimte in een uitnodigende omgeving.

✓ **Thema's**

We werken met aansprekende thema's uit Uk en Puk en zorgen hierbij voor een (to)taalstimuleringsprogramma. Woorden uit het thema worden heel veel herhaald evenals de bijbehorende liedjes en boeken. De activiteiten binnen een thema zijn gericht op het stimuleren van alle ontwikkelingsgebieden. Indien mogelijk maken we een uitstapje om ervaringsgericht te leren binnen het thema. We werken met een flexibel programma omdat kinderen de inhoud beïnvloeden en meebepalen.

✓ **Creatieve ontwikkeling, kunst en cultuur**

Gevoelens uiten kun je goed door middel van creatieve vaardigheden zoals dansen, zingen en rollenspel. Om de fantasie te prikkelen laten we de kinderen zelf tekenen en zelf ontdekken wat verf en plaksel doet bij de creatie die ze maken. Natuurlijk zijn zand en water hierbij ook onontbeerlijk. Niet het resultaat is belangrijk, maar het proces, de ervaring en het ontdekken door te proeven, voelen, verstoppen en luisteren. Het gaat er om vaardigheden te verwerven. Wij reiken hiertoe de materialen aan om zelf aan de slag te gaan.

✓ **Taal en rekenprikkel**

We gebruiken taal bij alles wat we doen. We verwoorden wat kinderen doen en waarbij ze betrokken zijn/worden.

In individuele contacten spreken we ook dialect als het kind dit thuis ook spreekt. Dat geeft een vertrouwd gevoel en het kind voelt zich eerder thuis.

In de groep wordt Nederlands gesproken. We lezen voor en alle kinderen hebben de mogelijkheid zelf boekjes te pakken.

We stimuleren de taaluitingen en -ontwikkeling van kinderen door te vertellen wat we doen en voorwerpen en gebeurtenissen te benoemen. Hierbij werken we in de eerste plaats aan het begrip van taal.

Rekenprikkel bieden we spelenderwijs aan. We verwoorden wat kinderen doen en wat wij doen, daar waar mogelijk leggen we de nadruk op aantallen, meer/minder, groot/klein. We spelen in op het niveau van het kind en breidden dat langzaam uit.

✓ **Motoriek en zintuigen**

Kinderen krijgen de ruimte om hun omgeving te ontdekken en zo hun zintuigen en motoriek te ontwikkelen. Wij letten erop dat dit veilig kan gebeuren.

De motoriek wordt gestimuleerd door middel van bewegingsspelletjes, het buitenspelen en door kinderen zoveel mogelijk zelf te laten doen.

We spelen zoveel mogelijk buiten (liefst dagelijks) om de grove motoriek te ontwikkelen en de seizoenen te ervaren.

✓ **Cognitief**

Denken en ontluikende gecijferdheid worden gestimuleerd door in te gaan op spontane nieuwsgierigheid van kinderen. Ook lokken we activiteiten uit die betrekking hebben op gecijferdheid, zoals meten, bouwen, construeren en ruimtelijk inzicht.

We maken gebruik van educatieve en natuurlijke materialen en stimuleren het zelf leren oplossen van een probleem.

We stemmen ons aanbod dus af op de spontane belangstelling en stimuleren het onderzoekende spel.

✓ **Kinderen hebben een eigen leerroute**

Niet ieder kind ontwikkelt zich in hetzelfde tempo. We erkennen de eigenheid en verschillen van de individuele kinderen. Wanneer we ons zorgen maken over de ontwikkeling wordt dit met de ouders besproken en zoeken we samen naar mogelijkheden om hieraan te werken.

1.3 We doen het samen (sociale competentie)

In de Pit groeitijd leren kinderen omgaan met andere kinderen en volwassenen, rekening te houden met elkaar en elkaar te respecteren. Wij begeleiden de kinderen hierin. Het groepsproces bevordert de ontwikkeling van cognitieve en sociale vaardigheden. We communiceren met elkaar en hebben oog voor elkaars behoeften. We vinden ieder kind uniek en belangrijk maar verliezen het groepsbelang niet uit het oog.

Soms botst het groepsbelang met de behoeften van een kind. Afhankelijk van de situatie zullen we in dat geval moeten kiezen voor de groep of voor het individuele kind. Kinderen krijgen de mogelijkheid om te ervaren wat de gevolgen zijn van hun gedrag. Hiervoor wordt ruimte gecreëerd in de vorm van spel: poppenhoek, imiteren, kringspel zowel binnen als buiten.

Ook de momenten dat we samen aan tafel zitten zijn belangrijke leermomenten. Zo leren kinderen onder andere op elkaar te wachten. Ook buiten zullen ze soms moeten wachten op de fiets die ze graag willen hebben.

Zo worden spelenderwijs sociale vaardigheden eigen gemaakt. De ontwikkeling van de eigen identiteit, het zelfvertrouwen en de zelfredzaamheid krijgt veel aandacht. Kinderen leren hun eigen naam en die van andere kinderen. Zo leren ze wie ze zijn. Kinderen kunnen meer dan we vaak denken. We proberen kinderen zoveel mogelijk zelf te laten doen, dat bevordert hun zelfvertrouwen.

1.4 Ik ben een goed kind en heb vertrouwen in mezelf en anderen (socialisatie)

Waarden geven uitdrukking aan de betekenis die mensen hechten aan bepaalde gebeurtenissen. Het zijn ideeën of opvattingen die aangeven hoe belangrijk mensen iets vinden. Deze zijn cultuur en tijdgebonden; ze veranderen in de loop der tijd en variëren afhankelijk van de samenleving.

Normen zijn de vertaling van deze waarden in regels en afspraken over het gedrag. Kinderen worden overal geconfronteerd met waarden en normen.

We moeten ons bewust zijn van onze eigen waarden en normen en kunnen dan openstaan voor waarden en normen van anderen en van andere culturen. We stellen ons daarom open en nieuwsgierig op bij een andere aanpak, waar komt deze vandaan, en gaan daarover in gesprek met ouders en anderen.

In het dagelijkse leven en in de manier waarop met situaties wordt omgegaan worden waarden en normen overgedragen. Wij hebben respect voor elkaars waarden en normen en proberen dat de kinderen ook bij te brengen. Wij hebben hierin een voorbeeldfunctie.

Essentieel hierbij is de communicatie. We moeten de dialoog met elkaar, de ouders en de kinderen aan gaan en op gang houden. Waarom doen we iets en waarom doen we het zó. Binnen

een groep zijn er verschillende soorten regels, huisregels, leefregels en ongeschreven regels. Als kinderen de regels kennen, kun je hiervan afwijken zolang je dat duidelijk uit kunt leggen.

Regels zijn een leidraad, afhankelijk van het kind en de situatie kunnen de normen variëren (bijvoorbeeld: zijn er 2 kinderen of 14). Consequent zijn en je aan de regels houden is vooral van belang als je een gedragsverandering te weeg wil brengen.

Een belangrijke voorwaarde bij het overbrengen van waarden en normen is dat het kind fouten mag maken. Door fouten te maken leer je gewetensvol handelen. Kinderen worden op hun gedrag aangesproken, niet op de persoon. Ze worden bewust gemaakt van de gevolgen van hun gedrag.

Alleen als een kind echt eigen keuzes kan maken kan het komen tot een moreel oordeel.

Pit Groeihuis is er niet alleen voor de kinderen. Het is ook een ontmoetingsplaats voor de ouders en door themagericht naar buiten te gaan ontmoeten we mensen in de buurt.

Omdat er in de buurt geen bibliotheek meer is mogen boekjes bij Pit geleend worden om thuis voor te lezen (evt. ook als een kind (nog) niet geplaatst is). Ook speelgoed mag geleend worden.

De ouders zijn hierbij steeds de schakel tussen Pit Groeihuis en de buitenwereld. We hebben ouders nodig om de contacten met de buurt mogelijk te maken.

We leren de kinderen respect te hebben voor de natuur en rekening te houden met dieren, zelfs voor spinnen. Ook het verzorgen van dier en plant hoort bij het huiselijke klimaat van Pit Groeihuis.

2. Aanbod voor kinderen van 0 tot 13

We hebben per dagdeel één groep van maximaal 16 kinderen in de leeftijd van 0 tot 13 jaar waarbij we rekening houden met de wettelijke eisen van de pedagogisch professional/kind ratio.

We zijn in principe 5 dagen geopend van 7.30 tot 18.00 uur. Naar behoefte zijn deze tijden flexibel.

De “peutergroeitijd” sluit aan op de openingstijden van de basisscholen en is van 8.30 uur tot 12.00 uur. Daarnaast is het dus mogelijk om vóór en na deze openingstijden uren in te kopen.

We vinden het belangrijk dat een kind vanaf 1 jaar minimaal twee keer per week naar Pit Groeihuis komt. Zo is voor het kind de wentijd korter en kunnen we zijn ontwikkeling beter volgen en stimuleren. Voor jonge kinderen is een week te lang om dingen te onthouden. Een dagdeel bij Pit Groeihuis is 3,5 uur waarbij buiten de peutergroeitijd de begin- en eindtijd bespreekbaar is.

Kinderen vanaf 4 jaar kunnen na school bij ons terecht. Wij zorgen dat ze op de goede tijd bij de betreffende school opgehaald worden.

Onze BSO wil de kinderen na schooltijd in een plezierige, vertrouwde omgeving, buiten de school opvangen. De kinderen moeten zich op hun gemak voelen, hun verhaal kwijt kunnen en zich leuk met elkaar kunnen vermaken. Kinderen kunnen zelf hun speeltijd invullen met de dingen en materialen die aanwezig zijn en de activiteiten die binnen en buiten worden aangeboden.

Een dagdeel BSO is minimaal 2 uur waarbij we 15 minuten vóór de eindtijd van de school tellen om het kind op te halen.

Voor de kinderen die er na 12.00 uur nog zijn is er een gezamenlijke lunch. Samen eten is gezellig en bevordert de eetlust, we letten erop dat kinderen voldoende eten, niet te veel en niet te weinig. We maken nooit een strijd van het eten.

In de “Peutergroeitijd” is er veel aandacht voor het groepsproces en is er ook tijd en aandacht voor VVE. Wij vinden dat alle kinderen deze aandacht verdienen en proberen dat ook in praktijk te brengen.

Ons motto is “**Spelend groeien naar eigen wijsheid**”. Het kind wordt gestimuleerd om te blijven spelen.

Ieder kind wordt op zijn eigen niveau aangesproken en geholpen het volgende stapje in zijn ontwikkeling te zetten.

Via whatsapp of email kunnen we naar behoefte op elk moment laten zien waar we mee bezig zijn of wat het kind aan het doen is.

We werken met thema's waar we de ouders bij betrekken. We gebruiken de methode Uk en Puk. Uk & Puk is een uniek totaalprogramma voor kindercentra, met kinderen van 0 tot 4 jaar. Door actief bezig te zijn en lekker te spelen, ontwikkelen baby's, dreumesen en peuters zich breder en

sneller. Uk & Puk is niet moeilijk, maar wel doordacht. De activiteiten stimuleren de spraak- en taalvaardigheid, sociaal-emotionele vaardigheden, motorische en zintuiglijke vaardigheden en geven de eerste rekenprikkels.

Door ons jarenlange werk in de kinderopvang hebben we zelf ook een aantal thema's uitgewerkt waarbij we rekening hebben gehouden met de totaalontwikkeling.

Via onze website laten we zien waar we mee bezig zijn en vinden ouders meer informatie over de thema's om thuis aan de slag te gaan. Daarnaast bieden we voor ouders van kinderen met een VVE indicatie het Uk en Puk programma van VVE-thuis. Hier wordt in ons ouderbeleid nader op ingegaan.

2.1 Baby's

De baby maakt in zijn eerste levensjaar een enorme ontwikkeling door. Een warme en liefdevolle zorg vormt hierbij de basis.

Bij baby's staat de lichamelijke wereld centraal.

De baby hecht zich aan mensen die voor hem vertrouwd zijn. Geur, lichaam en stem worden herkend en het kind voelt zich geborgen.

Onze zorg voor de baby gaat gepaard met een grote hoeveelheid warmte en liefde. Wij genieten van het kind en geven het individuele aandacht of wij de baby nu voeden, verschonen of in bed leggen.

Als een baby onrustig is, nemen wij hem in de armen of leggen hem in bed en aaien hem over het hoofdje, zodat hij gaat slapen. We zingen liedjes of vertellen een verhaaltje of versje.

De beleving van de baby is lichamenlijk, hij voelt, ruikt en proeft alles wat hij op zijn weg tegenkomt. Het prikkelen van de zintuigen stimuleert het kind zich te gaan voortbewegen. Omrollen, oprichten en kruipen gaat steeds beter. Wij stimuleren de baby met het maken van geluidjes, het rollen van een bal en het zingen van liedjes. Naarmate de kinderen ouder worden, gaan ze op elkaar reageren met geluiden; twee baby's tegenover elkaar kunnen de grootste pret hebben.

Iedere baby heeft een eigen ritme. In goed overleg met de ouders zetten wij het ritme, zoals het kind dat thuis gewend is, voort. Tijden van slapen en voeding worden doorgesproken. Ieder kind heeft schone lakens in het bed en brengt een slaapzak van thuis mee. Deze ruikt dan al vertrouwd. Ook een vertrouwd knuffelbeest of speen kan meegenomen worden.

Stabiliteit is belangrijk voor de emotionele veiligheid en geborgenheid van kinderen. Als een kind zich veilig en vertrouwd voelt en een veilige basis ervaart, durft het op ontdekking uit te gaan. Pas dan kan een kind zich ontwikkelen. Omdat heel jonge kinderen de veiligheid krijgen van

degenen die voor hen zorgen, de pedagogisch professionals, is juist voor hen herkenbaarheid heel belangrijk.

In de wet IKK is daarom het zogenaamde vaste gezichten criterium voor baby's (nuljarigen) aangescherpt. Voorheen mocht een baby drie vaste gezichten hebben. Nu geldt een maximum van twee vaste gezichten bij een groepsgrootte waar één of twee pedagogisch professionals vereist zijn. Bij een groepsgrootte waarvoor drie of vier pedagogisch professionals vereist zijn mag een baby maximaal drie vaste gezichten hebben. Op een dag moet er voor elke baby altijd (minimaal) één vast gezicht aanwezig zijn.

2.2 Dreumes/Peutergroeitijd

Wij hebben een vast dagritme zodat kinderen weten waar ze aan toe zijn. We vertellen de kinderen dit aan de hand van dagritmekaarten.

Bij binnenkomst tot 8.15 uur wordt er (eventueel) ontbeten en in de Pit-keuken gespeeld. We maken altijd even tijd om te praten en praktische zaken door te geven, bijvoorbeeld wie het kind komt ophalen en of er bijzonderheden zijn. Als je kind nog moeite heeft met wennen is het goed om het afscheid zo kort en duidelijk mogelijk te houden.

Vanaf 8.30 uur mogen de kinderen vrij spelen in de hoeken en aan de tafels met de materialen uit de kasten in de "Pit-speelzaal".

We vinden het belangrijk dat ouders duidelijk afscheid nemen: "Ik ga nu en ik kom je straks weer halen". Door te vragen "vind je dat goed" geef je je kind de gelegenheid hierop "nee" te zeggen terwijl het geen keuze heeft.

Als alle ouders/verzorgers weg zijn en we fijn vrij gespeeld hebben, ruimen we samen op en gaan een groepsactiviteit doen.

Dat varieert van knutselen, liedjes zingen tot beweegkriebels en hangt met het actuele thema samen. Wij knutselen graag met "waardeloze" materialen (lege keukenrollen, lege eierendozen, en dergelijke) Dit doen we niet alleen omdat dat goedkoop is maar ook om verspilling van papier te voorkomen en omdat het fijn is voor kinderen om hiermee te werken. Bij al deze activiteiten geldt dat niet het resultaat telt, maar de ervaring. Kinderen vinden het soms leuker om in het potje verf/plaksel te roeren dan dat er iets concreets ontstaat.

Rond 10 uur (tijd kan worden aangepast naar gelang het ochtend programma) gaan we samen aan tafel om fruit en groente te eten. Het eten wordt door ons verzorgd en is zoveel mogelijk verantwoord, gevarieerd en biologisch. De groente en het fruit wordt op een bord gelegd en ieder kind kan pakken wat hij wil. We letten erop dat kinderen netjes eten. Mondje leeg, dan mag je weer een nieuw stukje nemen. We drinken hierbij water, omdat dit gezond is en kinderen al genoeg suikers binnen krijgen. Kinderen wennen zo ook aan de smaak van water en kunnen zoveel drinken als ze willen. Tenslotte krijgen ze nog een koekje, cracker, soepstengel o.i.d.

Hierna gaan we buiten te spelen. We kunnen fietsen, op een loopauto rijden, stoepkrijten, met een bal spelen, hoepelen, springen, rennen, in het zand spelen en andere buitenspelletjes doen. Voordat we weer naar binnen gaan, ruimen we samen alles op.

Elke ochtend lezen we een voorleesverhaal dat past binnen het thema. Boeken en voorlezen vinden wij uitermate belangrijk voor de taalontwikkeling en onze thema's kunnen wij ook op basis van een goed prentenboek maken.

Tussen 11.45 uur en 12.00 uur kunnen er kinderen opgehaald worden. Met de overige kinderen gaan we lunchen.

Tussen 12.45 uur en 13.00 uur kunnen er weer kinderen opgehaald worden. De kinderen die blijven gaan dan naar bed of doen een rustige activiteit in de keuken of in de speelzaal.

Deze onderdelen komen steeds terug, al kan er onderling geschoven worden in de volgorde afhankelijk van diverse factoren. Dit wordt ook aan de kinderen duidelijk gemaakt met zo nodig ondersteuning van de dagritmekaarten.

Tijdens de activiteiten wordt de maximale omvang van de stamgroep tijdelijk los gelaten, het zogeheten open-deurenbeleid. Kinderen maken dan gebruik van verschillende ruimtes en verlaten hun stamgroep. Kinderen kunnen wel altijd terug naar de stamgroepsruimte of de stamgroep kinderen elders opzoeken. Het aantal kinderen per pedagogisch medewerker blijft van kracht, toegepast op het totaal aantal aanwezige kinderen op de locatie.

Bij een verjaardag mogen de ouders op een afgesproken tijdstip komen om samen met ons en de kinderen feest te vieren voor de jarige. Dit duurt ongeveer een half uur. Er mag getrakteerd worden op een kleinigheid die de kinderen mee naar huis kunnen nemen of op afspraak iets dat bij Pit gegeten kan worden. Kijk voor ideeën op www.pinterest.com/pitgroeihuis.

De thema's waar we mee werken vind je terug in de gehele speelzaal. Ouders worden via de Pit nieuwsbrief op de hoogte gesteld van het actuele thema. Hier zie je ook versjes en liedjes die we zingen en tips hoe je thuis verder kunt met dit thema.

In het kader van een thema kunnen we een uitstapje maken. Hierover worden de ouders altijd van te voren geïnformeerd en moeten ze toestemming geven. Ook is het soms nodig om enkele ouders/verzorgers te vragen voor assistentie.

2.3 Buitenschoolse opvang

BSO Pit Groeihuis streeft ernaar het kind op te vangen in een omgeving die zoveel mogelijk aansluit bij de thuissituatie, het huiskamermodel. De pedagogisch professional of vrijwilliger haalt de kinderen uit school en er staat bij aankomst thee, water, fruit en een koekje klaar. Worden de kinderen met de bakfiets opgehaald dan doet de pedagogisch professional dat. De kinderen zitten dan veilig vast in de bakfiets. Natuurlijk volgen we de verkeersregels en letten we extra op, of we nu te voet zijn of met de fiets.

De kinderen hebben na schooltijd eerst een gezellig samenzijn rond de keukentafel waar ze hun verhaal kwijt kunnen.

Na het rust/drinkmoment mag het kind zelf een activiteit kiezen.

Eén van de uitgangspunten is het zorgen voor huiselijkheid, gezelligheid en ontspanning tijdens de opvang.

Kinderen zijn vrij om te kiezen, wij zorgen dat er genoeg mogelijkheden zijn. We houden bij het aanbieden van activiteiten rekening met de leeftijd en het ontwikkelingsniveau van het kind.

Naarmate de kinderen ouder worden en zich verder ontwikkelen verandert ook het activiteitsaanbod. Kinderen moeten voldoende uitdaging kunnen vinden in een activiteit. Niet alleen het type activiteit verandert, ook het aandeel dat kinderen zelf in de activiteit hebben wordt groter.

Kinderen krijgen meer ruimte en verantwoordelijkheid. Ze worden meer betrokken bij de invulling van een dag. Ze verzinnen activiteiten die ze, eventueel met hulp, zelf uitvoeren. Alle kinderen krijgen een stem doordat we goed naar hen kijken en luisteren en daaruit opmaken wat hun behoefte is en dat met hen bespreken om te verifiëren of onze observatie klopt. Oudere kinderen mogen, uiteraard in overleg met ouders, zonder toezicht buitenspelen.

Tijdens de activiteiten wordt de maximale omvang van de stamgroep tijdelijk los gelaten, het zogeheten open-deurenbeleid. Kinderen maken dan gebruik van verschillende ruimtes en verlaten hun stamgroep. Kinderen kunnen wel altijd terug naar de stamgroepsruimte of de stamgroep kinderen elders opzoeken. Het aantal kinderen per pedagogisch medewerker blijft van kracht, toegepast op het totaal aantal aanwezige kinderen op de locatie.

Afhankelijk van de school, het weer en de ligging t.o.v. Pit Groeihuis, worden de kinderen lopend, met de bakfiets of auto opgehaald. Bij het ophalen wordt er een vast ophaalpunt afgesproken. Wanneer kinderen er niet zijn, wordt er contact opgenomen met de leerkracht en de ouders. Als alle kinderen er zijn worden de kinderen volgens de veiligheidsregels per auto/bakfiets vervoerd of gaan de kinderen lopend naar Pit Groeihuis. Er worden duidelijke afspraken met de kinderen gemaakt zodat alles veilig verloopt. Bij kinderen tot 6 jaar is er minimaal 1 volwassene op 4 kinderen.

Bij Pit Groeihuis aangekomen gaan de kinderen plassen en handen wassen en aan tafel. Na het drinkmoment wordt er altijd even een frisse neus gehaald.

De kinderen gaan naar buiten in de tuin of er kan gekozen worden om naar een nabij gelegen park of speeltuin te gaan. Hierbij gaan de pedagogisch medewerkers altijd mee naar buiten en ondersteunen de kinderen daar waar nodig. Grotere kinderen mogen ook alleen buiten zijn. Er kunnen ook speelmaterialen of knutsel- en tekenactiviteiten mee naar buiten worden genomen.

Wanneer de kinderen weer naar binnen gaan, kan er gekozen worden om te knutselen of vrij te spelen met de materialen. Wanneer ze voor iets anders kiezen moet er eerst even worden opgeruimd. Even vervelen of niets doen mag ook.

Wanneer een kind naar het toilet gaat meldt het dit. Op deze manier weten we wie er weg is en dat er steeds één kind tegelijk naar het toilet is.

Voor veel kinderen biedt de opvang andere mogelijkheden dan de thuissituatie of de school. Hierbij moet met name gedacht worden aan het ontwikkelen van sociale vaardigheden. Het komt niet vaak voor dat kinderen thuis met kinderen van verschillende leeftijden kunnen spelen.

Pit Groeihuis is een goede gelegenheid voor het verder ontwikkelen van de sociale vaardigheden van kinderen, ze zijn immers voortdurend bezig met anderen. Kinderen gaan onderling relaties aan en met volwassenen. Goede onderlinge relaties bevorderen de sfeer en hiermee het veiligheidsgevoel van de kinderen in de groep.

In alle relaties komen conflicten voor, ook tussen kinderen bij Pit Groeihuis. Wanneer kinderen conflicten hebben proberen wij de kinderen altijd het positieve van een situatie in te laten zien. Door kinderen mee te laten denken en ze hier op te wijzen, ontdekken ze misschien mogelijkheden en oplossingen die ze zelf nog niet hadden gezien of wilden zien.

Zoveel mogelijk streven we ernaar kinderen te begeleiden bij het zelf oplossen van een conflict. Toch zal een pedagogisch medewerker wel eens in moeten grijpen. Om de vertrouwensrelaties met het kind niet aan te tasten en te voorkomen dat het kind zich onveilig gaat voelen vinden we het belangrijk goed uit te spreken waar het om draait. Niet het kind, maar zijn gedrag wordt afgekeurd. We vinden dat we altijd respect voor het kind en zijn eigenheid moeten hebben.

2.4 Kinderen met een handicap

Wij sluiten plaatsing van kinderen met een handicap niet uit, een goed overleg met ouders en eventueel andere deskundigen is hierbij extra belangrijk. Met hen kijken we naar de mogelijkheden binnen de groep.

Er wordt een proefperiode afgesproken en hierin wordt gekeken of er speciale afspraken of extra begeleiding nodig is en of wij dit kind kunnen bieden wat het nodig heeft. Dit kind mag niet tekort gedaan worden maar ook de andere kinderen niet. We moeten steeds een afweging maken tussen het individuele- en het groepsbelang.

3. Pedagogisch handelen

3.1 Pesten

Onder pesten wordt het regelmatig, gedurende langere tijd en bewust negatief benaderen van een kind door ander(e) kind(eren) verstaan. Dit negatieve gedrag leidt tot lichamelijke en /of psychische schade bij het gepeste kind. Dit is iets anders dan plagen. Plagen is onschuldig, vriendschappelijk, de plager heeft niet de bedoeling de ander te kwetsen. Pit Groeihuis is hier heel duidelijk in: Pesten mag niet! Een kind dat bij de opvang gepest wordt voelt zich er niet meer veilig, en juist dit vinden wij zo belangrijk. Pesten kan zeer ingrijpende gevolgen hebben voor een kind. Bij ons wordt er dan ook niet vanuit gegaan dat het vanzelf weer overgaat. De pedagogisch medewerkers praten er samen met de kinderen over, maken afspraken en evalueren dit regelmatig met elkaar.

Pesten mag niet en we gaan respectvol met elkaar om!

3.2 Belonen en straffen, Correctiemaatregelen, Corrigerende opvoeding,

Karen is Triple-P gecertificeerd. Dit is een opvoedmethode die uitgaat van een positieve benadering. Meer informatie hierover vind je op www.positiefopvoeden.nl

We belonen dus hoofdzakelijk en als straf gebruiken we enkel het uit de situatie plaatsen van een kind. Het kind moet dan korte tijd op een “strafstoeltje” zitten of kan even niet meedoen met de spelactiviteit. Ook spreken we kinderen aan op hun gedrag en leggen dan uit hoe ze iets wél kunnen doen. We vertellen ouders wat er die dag gebeurt is en adviseren hen hun kind thuis niet nogmaals te ‘straffen’. Wat bij Pit gebeurd is, is bij Pit afgehandeld.

3.3 Observeren en overdragen

Wij volgen de kinderen gedurende de dag. Bijzonderheden kunnen wij via de whatsapp direct aan de ouders laten zien/weten of laten we weten bij het contactmoment tijdens het ophalen.

Ook vullen wij een Kijk-observatielijst in die binnen onze gemeente gehanteerd wordt als doorgaande lijn met de basisschool. Elk jaar hebben we een 10 minuten gesprek hierover met de ouders. Naar behoefte is een gesprek altijd mogelijk. Dit kan op initiatief van de ouders, maar ook op initiatief van Pit Groeihuis. Bij VVE kinderen hebben we 2x per jaar een gesprek met de ouders.

Iedere kind ontwikkelt zich op zijn eigen tempo en op zijn eigen manier. Bij de meeste kinderen is geen reden tot bezorgdheid, maar soms kunnen er vragen opkomen over het gehoor, het gezichtsvermogen, de motoriek, taal- en spraakontwikkeling, de opvoeding en het gedrag.

Door het hanteren van het “kind volgsysteem de KIIK!” kan een pedagogisch professional het eventuele probleem helder krijgen.

Tijdige signalering van een eventuele achterstand of ontwikkelingsstoornis maakt het mogelijk om advies en hulp in te schakelen, waardoor de nadelige gevolgen zo beperkt mogelijk blijven.

Pit Groeihuis monitort bij een eventuele achterstand of ontwikkelingsstoornis via de KIIK!

In overleg met de ouders kunnen we gebruik maken van externe deskundigen. Mensen die gespecialiseerd zijn in problemen die kunnen optreden bij opgroeiende peuters, zoals logopediste, orthopedagoog, kinderfysiotherapeut of consultatiebureau arts.

Ouders hebben de primaire verantwoordelijkheid voor hun kind. Wanneer de ouders niets doen met het advies en geen verdere stappen ondernemen of toestemming geven tot, dienen wij dit te allen tijde te respecteren. Hierop is een uitzondering: bij een vermoeden van kindermishandeling wordt contact opgenomen met het Advies en Meldpunt Kindermishandeling (AMK).

3.4 Samenwerkingscontacten

Wij hebben meerdere keren per jaar structureel overleg met jeugdgezondheidszorg, GGD, CJG, BCO, Gemeente en vertegenwoordigers van het basisonderwijs om op de hoogte te blijven van de ontwikkelingen binnen de organisaties en zo nodig advies en informatie te vragen/geven betreffende de kinderen met een VVE-indicatie.

Ook hebben we in het kader van de voor- en vroegschoolse-ontwikkeling overleg met de beide basisscholen.

Regelmatig hebben we contact met logopedie.

Als er zorgen zijn over de ontwikkeling of het gedrag van kinderen dan bespreken we dat met de ouders. Ook onderhouden wij contacten met Jeugdgezondheidszorg en andere professionals die ons kunnen ondersteunen in een goede begeleiding van ouders en kinderen.

Doordat wij Triple-P geschoold zijn kunnen we ouders met eenvoudige opvoedingsvragen helpen en indien nodig doorverwijzen.

Door deze samenwerkingsverbanden kunnen we zowel de kinderen als hun ouders ondersteunen bij ontwikkelings- en opvoedingsvragen en indien nodig doorverwijzen naar de juiste professionals.

3.5 Vierogen-principe

Naar aanleiding van een zedenzaak bij een kinderdagverblijf in Amsterdam heeft de commissie Gunning in haar onderzoeksrapport geadviseerd bij kinderdagverblijven het vierogen-principe in te voeren. Het vierogen-principe betekent dat altijd een volwassene moet kunnen meekijken of meeluisteren bij een beroepskracht in de kinderopvang. De rijksoverheid heeft het advies van de commissie Gunning overgenomen en het vierogen-principe vanaf 1 juli 2013 verplicht gesteld voor alle kinderdagverblijven.

Hoe wij invulling geven aan het vierogen-principe is uitgewerkt in bijlage 1: Het vierogen-principe.

Indien er slechts een pedagogisch medewerker in de groep aanwezig is, en de kind-beroepskracht ratio wordt niet overschreden, dan is er meestal een huishoudelijke hulp, vrijwilliger, stagiaire.

Het grootste gedeelte van de dag zijn er twee medewerkers op de groep. Aan het begin en einde van de dag, tijdens de breng- en haalmomenten zijn er naast de pedagogisch medewerkers ook (veel) ouders aanwezig.

Verder is het Conform het “convenant kwaliteit” toegestaan per dag gedurende maximaal drie uur af te wijken van de beroepskracht-kind-ratio.

Pit Groeihuis kan hiervan gebruik maken tussen 13 en 15.30 uur (of van 13 tot 16 uur, als we geen bso kinderen naar school hoeven te brengen) als de meeste kinderen slapen en tussen 8.15 uur en 8.45 uur als de bso kinderen naar school gebracht worden.

In onderstaande tabel tonen we aan hoe we zorgen dat we op structurele wijze voldoen aan het vierogen principe. We hebben gezorgd dat er naast de pedagogisch professional (leidster/kind ratio) vrijwel altijd nog een vrijwilliger of stagiaire aanwezig is. Indien één van de vrijwilligers of stagiaire verhinderd is, blijven pedagogisch professionals langer.

	Ochtend	Middag
Maandag	2 of 3 Pedagogisch professionals Vrijwilliger: Marianne	2 Pedagogisch professionals
Dinsdag	2 of 3 Pedagogisch professionals Vrijwilliger: Suzanne	1 of 2 Pedagogisch professionals Vrijwilliger: Lucie
Woensdag	2 of 3 Pedagogisch professionals Vrijwilliger: Tiny	1 of 2 Pedagogisch professionals
Donderdag	2 of 3 Pedagogisch professionals Vrijwilliger: Tiny	2 Pedagogisch professionals Vrijwilliger: Lucie
Vrijdag	2 of 3 Pedagogisch professionals Vrijwilliger: Marianne	1 of 2 Pedagogisch professionals Vrijwilliger: Jacqueline

4. Werkwijze en de wettelijke kaders

Hieronder wordt de werkwijze bij Pit Groeihuis beschreven. Zoals de aanmelding en het laten wennen van nieuwe kinderen.

4.1 Aanmelding

Ouders zijn van harte welkom om een kijkje te komen nemen bij Pit Groeihuis. We geven jou en je kind een kleine rondleiding en geven antwoord op alle vragen. We adviseren om bij diverse kinderdagverblijven te gaan kijken zodat je een goed beeld krijgt van wat jij belangrijk vindt voor je kind. Het is immers van wezenlijk belang dat je met een goed gevoel je kind kunt wegbrengen, vertrouwen hebt en weet dat er kwaliteit geboden wordt. Een inschrijfformulier vind je op onze site www.pitgroeihuis.nl en kun je digitaal invullen. Daarna nemen wij contact met je op. Tijdig inschrijven vergroot de kans dat Pit Groeihuis de plek kan bieden die je wenst. Om een indruk van ons te krijgen kun je ook eens op onze Pinterest borden kijken: www.pinterest.com/pitgroeihuis/. Ook kun je ons volgen via Facebook.

De aanmelding kan via de site met een link naar kov-net.

Buiten de vaste Pit Groeitijd (8.30 uur tot 12.00 uur of tot 13.00 uur) zijn de tijden per uur in te kopen. Wel houden we rekening met het belang van het kind, we verwachten dat een kind minimaal 2 dagdelen verspreid over de week komt. Voor een kind is een week namelijk te lang om dingen te onthouden. Het kind moet dan elke keer opnieuw “wennen”. Daarom gaan we in gesprek met de ouders om het contract op maat samen te stellen.

De BSO-tijd is minimaal 2 uur op een middag na school.

Je kunt incidenteel extra dagen aanvragen. Een extra dag kan worden geboden als de groepsgrootte en de groepsomstandigheden dit toelaten. Dit geldt ook voor flexibele contracten.

Op een extra dag is het flexibele uurtarief van toepassing.

De opvangdagen van je kind structureel uitbreiden kan ook. Stuur gewoon even een mail en wij kijken wat mogelijk is. Mocht er niet gelijk plek zijn op de dagen van je voorkeur, dan kan er desgewenst een wachtlijst geactiveerd worden. Je krijgt dan bericht zodra er plaats beschikbaar is.

4.2 Wennen

Het is voor veel ouders lastig om hun kind de eerste keren achter te laten. Dat is begrijpelijk. De stap naar Pit Groeihuis betekent dat men moet wennen aan een nieuwe situatie. Het is vaak de eerste stap buiten de vertrouwde wereld van ouders en familie. Een wenperiode die goed verloopt, is de basis voor een goede vertrouwensrelatie.

Het wennen gebeurt in overleg met de ouders en binnen de mogelijkheden van ouders en Pit Groeihuis.

Ouders kunnen met hun baby de eerste keer zelf erbij blijven, zodat de zorg geleidelijk door ons wordt overgenomen. Zo kunnen ouders vertrouwd worden met ons en is het ook voor de baby makkelijker om te wennen.

Er wordt rekening gehouden met de reukzin van de baby. Elke baby neemt zijn eigen slaapzak van thuis mee en heeft bij ons zijn eigen lakentje. De baby moet zich bij ons veilig voelen. Wij laten geen baby uren huilen. In de eerste dagen dat de baby komt, kunnen de uren dat hij zonder eigen ouder komt langzaam opgebouwd worden (in overleg met de ouders).

Dit proberen we ruim van te voren in te plannen. Wij gaan uit van gemiddeld 3 tot 5 dagen verdeeld over enkele weken waarin de zorg langzaam overgaat van de ouder naar de vaste verzorger (mentor) van Pit Groeihuis.

De eerste keer gaat de ouder niet weg en krijgt de “mentor” zoveel mogelijk informatie over het kind.

Bij peuters is de wenperiode korter. Deze wordt met de ouders afgesproken en afgestemd op wat het individuele kind nodig heeft.

Bij buitenschoolse opvang is vaak een keer komen kijken voldoende, als het kind niet al bij Pit Groeihuis bekend is. Er wordt duidelijk aan het kind uitgelegd wat de veranderingen zijn als het kind overgaat van PSZ, KDV naar BSO.

4.3 Stamgroep

Bij Pit Groeihuis hebben we één stamgroep van maximaal 16 kinderen van 0 tot 13 jaar. Elk kind heeft een mentor.

We verlaten de groepsruimte om buiten te spelen.

Met grotere kinderen kunnen we een (knutsel-)activiteit doen in de keuken of in de andere speelruimte. De beroepskracht-kind ratio blijft van toepassing.

Wanneer we de locatie verlaten voor een uitstapje zijn er minimaal 2 volwassenen met een (deel van) de groep op pad. Voor korte uitstapjes in de directe omgeving. Ouders worden hiervan op de hoogte gebracht.

Kinderen mogen, als ze willen en indien mogelijk mee om BSO kinderen te brengen of op te halen.

4.4 Afwijken leidster-kind-ratio

In de ochtend als we kinderen naar school brengen, wijken we af van de leidster-kind ratio. Dit is tussen 8.15u en 8.45u. Daar dit ook het breng moment is van peuter groeitijd, zijn er altijd ouders aanwezig die hun kind komen brengen bij Pit Groeihuis. Als er veel kinderen slapen tussen 12.45 uur en 15.15 uur (of tussen 13 en 16 uur als we geen bso kinderen naar school hoeven te brengen) kunnen we afwijken van de leidster-kind ratio. We doen dit alleen als wij het verantwoord vinden. Ook zijn er tijden dat we in positieve zin afwijken van de leidster-kind ratio. Soms heb je met 6 kinderen je handen samen nog vol.

We nemen hierin dus onze verantwoordelijkheid in alle redelijkheid en met respect voor de kinderen en de pedagogische professionals.

4.5 Mentor

Elk kind heeft een mentor die het aanspreekpunt is voor opvoedingsvragen. De mentor vult de Kijk! in en overlegt hiervoor met de andere pedagogisch professionals. Ouders kunnen dus zowel met de mentor als met de andere pedagogisch professionals over hun kind praten. Wij vinden het belangrijk dat ouders snel te woord gestaan worden als ze vragen hebben over hun kind, de ontwikkeling, de opvang of wat dan ook. Ouders moeten zich vrij voelen ons aan te spreken.

Sinds dit jaar is het verplicht om aan elk kind een mentor te koppelen. De mentor is een pedagogisch professional die werkt op de groep van het kind. De mentor is het aanspreekpunt voor de ouders om de ontwikkeling en het welbevinden van het kind te bespreken. In de buitenschoolse opvang is de mentor ook het aanspreekpunt voor het kind. Door onze kleinschaligheid hebben we alle drie een goede band met de kinderen en ouders. We zijn daarom alle drie aanspreekpunt voor de ouders en kinderen. Ouders worden hiervan mondeling op de hoogte gesteld.

4.6 Pedagogisch coach en pedagogisch beleidsmedewerker (VE)

Vanaf januari 2019 is het voor elke kinderopvangorganisatie verplicht om een pedagogisch beleidsmedewerker en pedagogisch coach in dienst te hebben. Deze beleidsmedewerker en coach moet hbo geschoold zijn. Daarnaast geldt vanaf 1 januari 2022 dat er een pedagogisch beleidsmedewerker VE bij de kinderopvangorganisatie werkzaam is. Deze pedagogisch beleidsmedewerker VE heeft extra uren. Als rekennorm wordt 10 uur per doelgroeppeuter (peildatum 1 januari) per jaar gehanteerd.

De pedagogisch beleidsmedewerker ontwikkelt het pedagogisch beleid van Pit Groeihuis. De pedagogisch coach zorgt voor het verbeteren van de pedagogische kwaliteit en de professionele ontwikkeling van de pedagogische professionals. Iedere pedagogische professional ontvangt jaarlijks coaching. De extra uren van de pedagogisch beleidsmedewerker VE kunnen op verschillende manieren worden ingezet, zoals extra coaching op het gebied van VE, meewerkend coachen etc.

Karen is bij Pit Groeihuis de pedagogisch coach, pedagogisch beleidsmedewerker en pedagogisch beleidsmedewerker VE.

Verdere informatie over de pedagogisch coach en pedagogisch beleidsmedewerker (VE) staat in het Coachingsplan van Pit Groeihuis.

4.7 Vaste gezichten criterium

Stabiliteit is belangrijk voor de emotionele veiligheid en geborgenheid van kinderen. Als een kind zich veilig en vertrouwd voelt en een veilige basis ervaart, durft het op ontdekking uit te gaan. Pas dan kan een kind zich ontwikkelen. Omdat heel jonge kinderen de veiligheid krijgen van degenen die voor hen zorgen, de pedagogisch professionals, is juist voor hen herkenbaarheid heel belangrijk.

In de wet IKK is daarom het zogenaamde vaste gezichten criterium voor baby's (nuljarigen) aangescherpt. Voorheen mocht een baby drie vaste gezichten hebben. Nu geldt een maximum van twee vaste gezichten bij een groepsgrootte waar één of twee pedagogisch professionals vereist zijn. Bij een groepsgrootte waarvoor drie of vier pedagogisch professionals vereist zijn mag een baby maximaal drie vaste gezichten hebben. Op een dag moet er voor elke baby altijd (minimaal) één vast gezicht aanwezig zijn.

4.8 Verzorging, hygiëne en veiligheid

Jaarlijks voert de GGD een controle bezoek uit en het verslag hiervan staat op onze website.

Wij hebben alle drie een BHV-diploma en volgen jaarlijks de herhalingslessen evenals de kinder-ehbo cursus. In ons beleidsplan veiligheid en gezondheid en in de handboeken veiligheid en gezondheid staat uitgebreid hoe we handelen wat betreft de hygiëne en veiligheid.

4.9 Co-creatie met ouders

Co-creatie is het proces van vormgeven aan Pit Groeihuis in productieve samenwerking met ouders/klanten en andere relevante partijen (denk aan gemeente en andere professionals in de opvoeding). Niet alleen in de ontwikkelingsfase maar ook later. Dit beleidsplan kan bijvoorbeeld door co-creatie steeds bijgesteld worden.

De opzet van Pit Groeihuis is ontstaan na onderzoek van de markt en wil inspelen op de behoefte van ouders. We blijven openstaan voor vernieuwing. Ouders moeten in eerste instantie goed geïnformeerd worden over de gang van zaken bij Pit Groeihuis en kunnen dan meedenken over de gang van zaken. Om ouders te informeren houden wij elk jaar (bij voldoende belangstelling) een Pit café en is er een oudercommissie.

De oudercommissie is een vertegenwoordiging van de ouders die advies uit kan brengen naar Pit Groeihuis. Hiertoe zal zij op de hoogte gehouden worden en/of zich op de hoogte stellen van voorgenomen besluiten. Goede communicatie is ook hier weer heel belangrijk.

De oudercommissie bestaat uit 3 ouders die gekozen zijn door en uit alle ouders waarvan de kinderen bij Pit Groeihuis ingeschreven staan.

De oudercommissie heeft tot doel de belangen van de kinderen en de ouders zo goed mogelijk te behartigen en de ouders te vertegenwoordigen.

De oudercommissie adviseert Pit Groeihuis over onder meer het kwaliteitsbeleid (o.a. de groepsgrootte), het pedagogisch beleidsplan, voedingsaangelegenheden, openingstijden, de prijs en het beleidsplan veiligheid en gezondheid.

4.10 Vrijwilligers en stagiaires

Vrijwilligers zijn er ter ondersteuning van de beroepskracht. Wij hebben een vaste groep vrijwilligers die volgens een rooster aanwezig zijn.

Alle vrijwilligers die met de kinderen werken staan of worden ingeschreven in het Personen Register Kinderopvang van het DUO en gekoppeld aan Pit Groeihuis. Bij nieuwe vrijwilligers kunnen we referenties vragen.

We hebben regelmatig overleg met vrijwilligers en gaan indien gewenst in gesprek over het functioneren, persoonlijk of gezamenlijk.

De taken van vrijwilligers liggen vast in “de huisregels voor vrijwilligers en stagiaires”. Voor kort durende stages gaan we er vanuit dat de PRK via de school geregeld is. Stagiaires zijn in leerjaar 1 en 2 MBO niveau 4 enkel boventallig aanwezig. In het derde leerjaar mogen ze als derde beroepskracht in de formatie worden ingezet. Ze mogen van ons een professionele begeleiding verwachten voor de taken die ze geacht worden te doen. Overleg met de betreffende school behoort daar ook toe.

5. Deskundigheid pedagogisch professionals

Karen is al vele jaren als pedagogisch medewerker werkzaam. Ze heeft een SPW 3 en gelijkstelling van het FCB voor het SPW 4 diploma kinderopvang en een MEAO diploma. In 2020 heeft ze de kort HBO opleidingen voor Pedagogisch Coach en Pedagogisch Beleidsmedewerker gevolgd en het diploma ervoor behaald. Daarnaast is ze babyspecialist en kindercoach en is ze VVE bekwaam. Ze heeft diverse andere cursussen gevolgd waaronder: Triple-P level 2, HACCP, beweegkriebels, Kijk! Baby-dreumes-peuter.

Sabine en Rewanja hebben beiden hun SPW 4 diploma en 3F behaald. Rewanja is op dit moment bezig met VVE bekwaam. Sabine is VVE bekwaam en is babyspecialist.

Wij blijven op de hoogte van nieuwe ontwikkelingen door cursussen te volgen en vakliteratuur te lezen.

In ons VVE opleidingsplan staat specifiek beschreven welke jaarlijkse cursussen en workshops we volgen en welke symposia we bezoeken.

6. Tot Slot

De pedagogische gedachtes die ik met hart en ziel in Pit Groeihuis heb gelegd, zijn en blijven de basis van het pedagogisch beleid van Pit Groeihuis. Door de jaren heen ontwikkelt dit beleid zich en wordt het aangepast, aan de huidige tijd en omstandigheden. Altijd in goed overleg met elkaar, ouders en externe deskundigen.

Dit pedagogisch beleidsplan is het kader waarbinnen wij dagelijks werken met de kinderen. We vragen ons steeds af of dat wat wij doen met de kinderen past binnen dit kader. Je veilig en vertrouwd voelen, plezier maken, het naar je zin hebben is voor ons vanzelfsprekend. Dit maakt Pit Groeihuis tot een fijne plek voor medewerkers, ouders en natuurlijk voor de kinderen.

Pit Groeihuis: “Spelend groeien naar eigen wijsheid”.

Altijd samen voor de kinderen!

Karen Cox

Bijlage

1. Het vier-ogenprincipe

1.1 Waarom het vier-ogen principe?

Volgens de Brancheorganisatie Kinderopvang en BOINK (2012) betekent het vier-ogen-principe dat er ten alle tijden iemand moet kunnen meekijken of meeluisteren bij de opvang van kinderen. "Het vier-ogen-principe is voor convenantpartijen de basis voor veiligheid in de kinderopvang. De uitwerking van dit vier-ogen-principe is maatwerk. De invulling zal voor iedere organisatie anders zijn, passend bij het pedagogisch beleid en financiële haalbaarheid." (Brancheorganisatie kinderopvang & BOINK, 2012).

1.2 Wie wordt betrokken bij het beleid

Hoewel het woord anders doet vermoeden, gaat het om meekijken of meeluisteren. Over de wijze waarop een kinderdagverblijf dit principe invoert heeft de oudercommissie adviesrecht. Vervolgens is het kinderdagverblijf verplicht de ouders te informeren over de wijze waarop vorm is gegeven aan het vier-ogen-principe.

1.3 Van principe naar praktijk...

Zoals zo vaak bij nieuwe regelgeving, is er geen strikte uitvoeringsrichtlijn meegegeven door de wetgever. Dit is een voor- en een nadeel. Het nadeel is dat je nooit kunt stellen dat je het 100% goed of 100% slecht doet. Het voordeel is dat er ruimte is om voor elke situatie een oplossing op maat te bedenken die recht doet aan de specifieke omstandigheden.

Pit Groeihuis geeft de volgende invulling aan het vier-ogen-principe en de preventie van misbruik, onderverdeeld in de onderwerpen bouwkundige aanpassingen, personeel, samenwerking en overige maatregelen.

Bij Pit Groeihuis streven wij ernaar om 2 pedagogisch professionals in de groep te hebben, maar als er minder kinderen zijn dan kunnen we van dit streven afwijken. Wettelijk mag je bij halve groepen alleen op de groep werken. Op de site van de rijksoverheid vind je een rekentool voor wat betreft de beroepskracht-kind ratio.

1.4 Rekentool kinderopvang beroepskracht-kind ratio

De wettelijke bepaling over de beroepskracht-kind-ratio is:

- één beroepskracht per drie kinderen in de leeftijd tot één jaar;
- één beroepskracht per vijf kinderen in de leeftijd van één tot twee jaar;
- één beroepskracht per acht kinderen in de leeftijd van twee tot vier jaar;

Verder is het Conform het “convenant kwaliteit” toegestaan per dag gedurende maximaal drie uur af te wijken van de beroepskracht-kind-ratio.

Pit Groeihuis kan hiervan gebruik maken tussen 8.15 uur en 8.45 uur (het brengmoment van de kinderen naar school) en tussen 13.00 uur en 15.30 uur (of tussen 13.00 en 16.00 uur als er geen kinderen naar school gebracht hoeven te worden) als de meeste kinderen slapen. Bovenstaande momenten zijn aandachtspunten bij de uitwerking van het vier-ogen-principe.

1.5 Bouwkundig

- ✓ In de groepsruimte zijn geen deuren aanwezig, dit zorgt voor transparantie, de medewerkers hebben zicht op elkaar.
- ✓ Het is een opdracht om al het glas transparant te houden en niet dicht te plakken met werkjes en mededelingen.
- ✓ De groepsruimte is voorzien van ramen, zodat er altijd van buiten naar binnengekeken kan worden.
- ✓ Groepsruimte is zo ingericht dat er hoekjes gecreëerd zijn op kind hoogte, waarbij de medewerker de ruimte in zijn geheel kan overzien.
- ✓ Groep ligt aan een doorgaande weg waar verkeer (voetgangers) langskomt dat zicht heeft op de groep.
- ✓ Slaapkamer heeft een babyfoon. Deze babyfoon is naast het controleren hoe het met de kinderen gaat ook een controle voor de medewerker als ze op de slaapkamer is.
- ✓ De slaapkamer is tevens voorzien van ramen.
- ✓ Als een medewerker de slaapkamer in gaat blijft de deur open.
- ✓ De toiletruimten van de peuters bevinden zich in de ontvangsthal, de toiletdeur ontbreekt waardoor er zicht op de toiletgang is.
- ✓ Verschoonruimte is in de groep waardoor er altijd zicht op is.

1.6 Medewerkers

- ✓ Iedere medewerker is ingeschreven in het Personen Register Kinderopvang bij het DUO. Dit geldt tevens voor stagiaires.
- ✓ Stagiaires staan nooit alleen op een groep.
- ✓ Een pedagogisch professional is niet langdurig en structureel alleen buiten met de kinderen, bovendien zijn zij altijd telefonisch bereikbaar. Buiten lopen ook regelmatig buurtbewoners langs.
- ✓ Het grootste gedeelte van de dag zijn er minimaal twee pedagogisch medewerkers op de groep.
- ✓ In het personeelsbeleid zijn restricties uitgewerkt wat betreft het omgaan met beeldmateriaal op mobiele telefoons en fototoestellen.
- ✓ Tijdens het laatste uur dat een leidster mogelijk alleen in het gebouw is, worden de laatste kinderen door hun ouder(s) opgehaald. Daardoor is een leidster eveneens op dit moment zelden alleen met een kind.
- ✓ Tussen 7.30 uur en 9.00 uur worden de kinderen gebracht. In deze tijd zijn er meestal ouders op de groep waardoor een leidster niet alleen is.

- ✓ Het onvoorspelbare karakter van de breng- en haalsituaties (je weet niet exact wanneer een ouder binnen- of langsloopt en hoeveel tegelijk etc.) verkleint het risico dat iemand zich onbespied of niet gecontroleerd zou kunnen voelen.
- ✓ In de Pit Groeitijd van 8.30 uur tot 12.00 uur zijn er altijd minimaal twee volwassenen op de groep. Afhankelijk van het aantal aanwezige kinderen zijn dat twee of drie pedagogisch professionals of een pedagogisch professional en een vrijwilliger/stagiaire.

1.7 Samenwerkingsklimaat

- ✓ We hebben bij Pit Groeihuis een open klimaat, zodat medewerkers en ouders elkaar altijd aan durven te spreken op hun handelen. Dit creëren we door elkaar feedback te (leren) geven.
- ✓ We hebben regelmatig overleg met medewerkers (ook vrijwilligers en stagiaires)
- ✓ Er wordt gewerkt met een vast team van medewerkers, met de continuïteit op de groep als uitgangspunt. Dit zorgt er voor dat medewerkers aan elkaar gewend zijn, wat het aanspreken op niet gepast gedrag makkelijker kan maken.
- ✓ Mocht er een pedagogisch medewerker alleen op de groep staan dan is er een achterwacht geregeld die als extra paar ogen/oren fungeert.

1.8 Specifieke situaties

Gedurende een kinderdagverblijf dag doen zich verschillende bezettingsmomenten voor, bezetting qua kinderen en bezetting van medewerkers.

Hieronder beschrijven wij de situaties waarbij het kan voorkomen dat een medewerker alleen is met de kinderen en hoe wij hiermee omgaan met inachtneming van het vier-ogen- en oren-principe.

1.9 Tijdens uitstapjes:

Tijdens uitstapjes gaan medewerkers meestal met zijn tweeën op pad met een groepje kinderen.

Als een medewerker alleen met een groepje kinderen op pad gaat, dan is dit een vaste medewerker van Pit Groeihuis en dan is dit in de omgeving waar voldoende sociale controle aanwezig is van andere mensen. (bijvoorbeeld de winkels en scholen in de directe omgeving)

1.10 Toezicht bij buiten spelen:

Buiten ruimte/speelplaats is zichtbaar door omringende woningen. De zichtbaarheid voor de buurt/omgeving moet zo min mogelijk belemmerd worden. De omwonenden zorgen voor sociale controle en medewerkers die iets willen doen dat niet toelaatbaar is zullen zich 'gezien' weten doordat ze niet in een afgesloten ruimte zitten waar niemand hen kan opmerken.

Vanuit de keuken is het buitenspeelterrein overzichtelijk en houdt degenen die binnen zijn mede toezicht op het buitenspelen.

1.11 Achterwachting

De Wet Kinderopvang schrijft voor dat ieder kinderdagverblijf een achterwachting moet hebben. Een achterwachting is een volwassen persoon die in geval van nood ten alle tijden ingeschakeld kan worden en binnen ambulance aanrijtijd aanwezig kan zijn op locatie.

Tijdens onze openingstijden hebben wij een achterwachting getroffen met mensen die binnen 5 minuten aanwezig kunnen zijn. Dit is van maandag t/m vrijdag van 07.00 tot 18.00 uur. Dit houdt in dat op bovenstaande tijden, als er pedagogisch medewerkers alleen op de groep aanwezig zijn, mensen op de lijst beschikbaar zijn in geval van nood.

Deze lijst hangt op een makkelijk bereikbare plaats die bij alle medewerkers bekend is.

1.12 Basisprincipes

Naast deze praktische maatregelen zijn er een aantal basisprincipes van toepassing op de preventieve maatregelen tegen misbruik:

- ✓ een open aanspreekcultuur bij Pit Groeihuis.
- ✓ gedurende de dag is de sociale controle op de medewerkers en kinderen groot.
- ✓ de kinderen bewustzijn en bewaken van de eigen grenzen aanleren.
- ✓ Open aanspreekcultuur

Zoals in de maatregelen staat vermeld is er bij Pit Groeihuis een open aanspreekcultuur. Door het kleinschalige karakter van onze locatie is het contact persoonlijk en zijn er korte communicatielijnen. Onze locatie heeft een eigen pedagoog die de medewerkers kan aanspreken op gedrag wat niet gepast is of niet passend bij het beleid van Pit Groeihuis. Ook medewerkers onderling spreken elkaar aan op niet passend gedrag. Er is een vast team op de groep, wat er voor zorgt dat men elkaar gemakkelijker aan kan spreken. Tevens draagt het werken met een vast team bij aan het opbouwen van een vertrouwensband met het kind.

1.13 Sociale Controle

Het grootste gedeelte van de dag zijn er twee medewerkers/stagiaire/vrijwilliger op de groep. Aan het begin en einde van de dag, tijdens de breng- en haalmomenten zijn er naast de pedagogisch professionals ook (veel) ouders aanwezig;

Daarnaast zijn de omgangsvormen tussen onze pedagogisch professionals en de kinderen vastgelegd in de "Gedragscode Kinderen en Seksualiteit" Ook zorgen we met elkaar voor een open aanspreekcultuur; als je onderbuik gevoel zegt dat er iets niet klopt, zeg je er wat van.

1.14 Tot slot

In onderstaande tabel tonen we aan hoe we zorgen dat we op structurele wijze voldoen aan het vierogen principe. We hebben gezorgd dat er naast de pedagogisch professional (leidster/kind ratio) vrijwel altijd nog een vrijwilliger of stagiaire aanwezig is. Indien één van de vrijwilligers of stagiaire verhinderd is, blijven pedagogisch professionals langer.

	Ochtend	Middag
Maandag	2 of 3 Pedagogisch professionals Vrijwilliger Marianne	2 Pedagogisch professionals
Dinsdag	2 of 3 Pedagogisch professionals Vrijwilliger: Suzanne	1 of 2 Pedagogisch professionals Vrijwilliger: Lucie
Woensdag	2 of 3 Pedagogisch professionals Vrijwilliger: Tiny	1 of 2 Pedagogisch professionals
Donderdag	2 of 3 Pedagogisch professionals Vrijwilliger: Tiny	2 Pedagogisch professionals Vrijwilliger: Lucie
Vrijdag	2 of 3 Pedagogisch professionals Vrijwilliger Marianne	1 of 2 Pedagogisch professionals Vrijwilliger: Jacqueline

2. V.V.E Beleidsplan

1. Inleiding.

Vanuit het Rijk worden in het kader van het Onderwijsachterstandenbeleid gelden beschikbaar gesteld voor Voor- en Vroegschoolse Educatie. Doel hiervan is om kinderen al op jonge leeftijd zodanig te ondersteunen dat zij zonder achterstand op de basisschool kunnen starten. Karen Cox is als pedagogisch professional en tevens als directie verantwoordelijk voor het VVE beleid en de uitvoer hiervan. Vervolgens vinden er structureel clusterbijeenkomsten VVE plaats, deze bestaan uit pedagogische medewerkers van de verschillende kinderopvangorganisaties uit Susteren en van de leerkrachten/ib'ers van de basisscholen uit Susteren en een extern adviseur VVE.

Jaarlijks legt Pit Groeihuis aan de Gemeente verantwoording af over de inzet van de VVE gelden. Monitoring m.b.t. de resultaten, doelgroep bereik, dekkend aanbod van voorzieningen, etc. maken deel uit van de verantwoording.

2. Werkwijze.

Als basis voor onze VVE werkwijze wordt gewerkt met een VVE-programma Uk en Puk, dat zowel op de peuterspeelzaal als in de kinderopvang wordt gebruikt.

Ter bevordering van de positieve effecten op de brede ontwikkeling van het jonge kind wordt aan alle kinderen vanaf 0 tot 4 jaar die gebruik maken van de kinderopvang of peuterspeelzaal het programma geboden. Aan peuters met een taalontwikkelingsachterstand wordt extra ondersteuning geboden om achterstanden voor de start in groep 1 van het basisonderwijs te verminderen of zelfs op te heffen.

Peuters (VVE-peuters) van de peuterspeelzaal en de kinderopvang komen minimaal 16 uur per week naar Pit Groeihuis. Alle peuters worden gestimuleerd, maar peuters met extra aandacht worden binnen de extra dagdelen extra gestimuleerd in hun ontwikkeling door begeleiding van één van de pedagogisch professionals.

3. Programma Uk en Puk.

Uk en Puk is een totaal programma voor kinderen vanaf 0 tot 4 jaar. Dit programma heeft een doorgaande lijn binnen de kinderopvang en de peuterspeelzaal.

De "Puk methode" is een taalmethode voor de jonge kinderen vol interactieve betekenisvolle activiteiten.

Niet alleen kinderen met een taalachterstand maar ook de taalvaardige kinderen vinden hier voldoende uitdaging.

Puk laat jonge kinderen spelenderwijs groeien in taal, ontluikende gecijferdheid, sociale-communicatieve vaardigheden en woordenschat.

Uk en Puk biedt veel uitdagende activiteiten, de kinderen leren spelenderwijs en doen zelf ontdekkingen. Bij Uk en Puk wordt gewerkt met thema's die aansluiten bij de belevingswereld van het kind. Een thema duurt gemiddeld 4 tot 6 weken of langer en wordt aangepast aan de doelgroep.

De pedagogisch professionals besluiten in onderling overleg welk thema ze kiezen. Er wordt bekeken of er aanpassingen nodig zijn wat betreft de doelgroep, welke materialen zijn nodig bij het thema, hoe kan het lokaal in themasfeer worden ingericht en welke activiteiten passen bij het thema. Via de activiteiten spin kan een overzicht (wat aan bod komt) gemaakt worden van het thema. De activiteiten spin houdt in:

- ✓ Het thema
- ✓ De kring
- ✓ Expressie
- ✓ Voorleesverhaal/prentenboek
- ✓ Spel
- ✓ Hoek
- ✓ Knutselen
- ✓ Ontdekken

Per thema wordt er een planning gemaakt over de activiteiten die in die periode gedaan worden. Elke activiteit binnen Uk en Puk staat uitgewerkt, per activiteit zijn duidelijke doelstellingen geformuleerd. Zo weet de pedagogisch professional waar ze precies aan werkt. De activiteiten bieden genoeg mogelijkheden voor initiatieven van pedagogisch professionals en kinderen. De thema's kunnen naar eigen inzicht aangepast worden bij onverwachte gebeurtenissen, bijv. de geboorte van een broertje of zusje of een bijzondere feestdag die aansluit bij de beleving van de kinderen op dat moment.

Pit Groeihuis heeft voor 2021 de volgende jaar planning;

1. Ik ben kunstenaar
2. Dit ben ik
3. Lente
4. Oef wat warm
5. Welkom Puk
6. Reuzen en kabouters
7. Sint en kerst

De pedagogisch professionals zijn vrij in de keuze van de thema's, met een uitzondering, namelijk: het eerste thema "Welkom puk". Dit thema moet als eerste uitgevoerd worden, hier maken de kinderen kennis met Puk. Verder komen thema's als kerstmis, Sint Nicolaas en carnaval aanbod. De speelse activiteiten lokken interactie uit waardoor een rijk taalaanbod ontstaat, zo kan er gericht ingespeeld worden op de taalontwikkeling. Door middel van pictogrammen/foto's worden thema's in beeld gebracht, waardoor het voor het kind herkenbaar wordt.

De methode Uk en Puk is een gecertificeerd VVE programma.

De nadruk ligt op de mondelinge vaardigheden: spreken, luisteren en vergroten van de woordenschat. In het thema "Hatsjoe" is bijvoorbeeld een activiteit waarin de kinderen ontdekken dat Puk verkouden is en waarin ze hem helpen met het snuiten van zijn neus. Daarbij leggen de kinderen niet alleen uit hoe Puk zijn neus moet snuiten (taal), ze leren ook om aardig te zijn voor een ander door hem te helpen (sociaal communicatieve ontwikkeling). Bovendien kiezen ze uit een theedoek, handdoek, baddoek en zakdoek de juiste doek om Puk z'n neus te snuiten, waarmee ze kennis maken met meten (beginnend rekenen, omhoog)

De thema's zijn afgestemd op de directe belevingswereld van de peuters. De activiteiten zijn heel speels en worden op een ongedwongen manier verweven in het normale dagritme van de kinderopvang en de peuterspeelzaal.

3.1 Ouderbetrokkenheid.

De ouderbetrokkenheid heeft een positieve invloed op het leerproces van het kind, het is dan ook van belang om de ouders bij de thema's te betrekken, zodat de doorgaande lijn thuis ook wordt gestimuleerd. Ouders worden geïnformeerd, via de nieuwsbrief en tijdens de haal en breng momenten, wat het thema is en wat de onderdelen zijn. Verder worden er tips aangedragen, over wat voor activiteiten er thuis gedaan kunnen worden, en welke boeken er gebruikt kunnen worden. De ouders van de VVE kinderen krijgen bij elk thema een koffer mee met daarin informatie en spulletjes om thuis ook met het thema bezig te zijn. Er is tevens de mogelijkheid om boeken en spelletjes te lenen bij Pit Groeihuis.

Uk en Puk:

- ✓ Uk en Puk kenmerkt zich door de heldere structuur in de speel- en leeromgeving.
- ✓ Aantrekkelijke materialen zorgen ervoor dat de kinderen kunnen ontdekken en verkennen.
- ✓ Uk en Puk is een evenwichtige methode waarin alle ontwikkelingen op gelijkmatige wijze aan de orde komen.
- ✓ Uk en Puk heeft een aantal speciale uitwerkingen voor kinderen die extra steun nodig hebben, zoals taalstimulering en extra spel.

3.2 Zelfstandig leren.

Zelfstandig leren is een bijzondere en typische Uk en Puk activiteit. Kinderen zijn nieuwsgierig en willen graag nieuwe dingen leren. In de Uk en Puk methode bieden we kinderen een rijke leeromgeving om zelf initiatieven te nemen. Bij het spelprogramma staat het initiatief van het kind voorop, waarbij het kind geobserveerd wordt om na te gaan of het kind voldoende initiatief neemt, hoe betrokken het is bij zijn spel en wat zijn spelniveau is. De kinderen worden uitgedaagd vrij te gaan spelen om het nieuwe materiaal te gaan ontdekken. Het initiatief van het spel ligt bij het kind. Het kind wordt aangemoedigd en ondersteund. Als het kind onvoldoende initiatief neemt of onvoldoende rijk speelt, kan de pedagogisch professional meespelen of suggesties geven om zo het spel te verrijken. Verder is er in de groepsruimte de op het thema gerichte woordenschat in de vorm van platen aanwezig.

4. Extra aandacht voor kinderen met een V.V.E indicatie

Soms zien we dat een kind moeite heeft met bepaalde voortgang in de ontwikkeling b.v. op het gebied van de spraak. Dat kind heeft dan baat bij extra individuele aandacht en begeleiding. Om die reden bieden we extra begeleiding aan. Als we van mening zijn dat extra begeleiding van toegevoegde waarde is voor een kind bespreken we dit allereerst met de ouder(s)/verzorger(s) van het kind. Kinderen die tweetalig worden opgevoed komen in ieder geval in aanmerking voor extra begeleiding. Taalstimulering en intercultureel werken is van wezenlijk belang voor de integratie van kinderen en hun ouders.

4.1 Extra begeleiding.

Concreet houdt de extra begeleiding in dat een kind individueel of in een klein groepje van maximaal 3 kinderen, op ieder dagdeel dat het aanwezig is, begeleiding krijgt van de pedagogisch professional. De extra begeleiding is erop gericht kinderen een extra stimulans op het gebied van taal, motoriek of sociaal-emotionele ontwikkeling te bieden. De pedagogisch professional zal al spelend met de kinderen bezig zijn. Aan de hand van onderwerpen, die dicht bij de leefwereld van het kind staan, worden de kinderen op een leuke en tegelijk leerzame manier stap voor stap begeleid. De pedagogisch professional wordt in overleg met de ouders/verzorgers ingezet nadat er signalen zijn van onvoldoende voortgang in de spraakontwikkeling.

4.2.1 Rijk taalaanbod.

Bij een rijk taal aanbod benoemt de pedagogisch professional in alle situaties de dingen bij hun naam bijv. je vraagt niet aan een kind, wil je mij dat even pakken?. Je vraagt: wil jij dat boek voor mij pakken?. De pedagogisch professional maakt er een gewoonte van om alles wat hij doet te benoemen. Vertel ook wat je een kind ziet doen. Hierdoor krijgt het kind een rijk taal aanbod.

4.2.2 Taal ruimte.

De pedagogisch professional geeft het kind de ruimte om zelf te praten, valt regelmatig stil en nodigt het kind uit om wat te zeggen. Hierbij wordt geprobeerd om het kind meer te laten vertellen dan alleen het antwoord op de vraag. Om taal uit te lokken kun je dingen zeggen als: echt waar?, nee toch, zoo. De pedagogisch professional laat zien dat je luistert door oogcontact, knikken en gebaren. Op deze manier geeft men een kind voldoende taalruimte.

4.2.3 Feedback.

De pedagogisch professional reageert positief op wat het kind zegt, herhaalt wat het kind zegt op de goede manier zonder het uitdrukkelijk te verbeteren. Bijvoorbeeld het kind zegt "ikke tuiten spelen", ah jij wilt buiten spelen?. Zo laat je het kind in zijn waarde, en geef je op een goede manier feedback.

4.2.4 Woorden uitleggen.

Drie uitjes:

Het aanbieden van de taal, veel taal noemen we:

Uit- leggen

Uit- breiden

Uit- beelden

Uit leggen is dat je iets vertelt over het woord. Bijvoorbeeld de bal is rond, hij is geel en er zitten sterren op.

Uit breiden betekent dat je gelijk andere woorden gebruikt die als vanzelf horen bij het woord dat je uitlegt. Bijvoorbeeld: we gaan samen opruimen, alle speelgoed doen we in de bak. Op deze manier leren kinderen de woorden niet los, maar altijd samen met andere woorden. Dat maakt het leren van woorden makkelijker en sneller.

Uit beelden bij de overige woorden is het vaak moeilijk om voorbeelden te vinden, deze moeten uitgebeeld worden. Deze woorden worden voorgedaan en daarbij vertel je wat je doet. Bijvoorbeeld bij alsjeblieft en dank je wel. Je kan een verhaal uit een boekje vertellen maar je kan ook vertellen en daarbij voorwerpen gebruiken, je beeldt dan zo het verhaal uit. Zo kunnen kinderen gestimuleerd worden om het verhaal na te spelen, wat dan ook hun woordenschat weer vergroot.

4.3 Ouderbetrokkenheid.

Het succes is mede afhankelijk van de wijze waarop dit in de thuissituatie wordt ondersteund. Ouders worden goed op de hoogte gebracht van het verloop van de extra begeleiding en hen wordt ook gevraagd om thuis met hun kind te oefenen. We bekijken per individueel kind en ouders, wat en hoe er thuis geoefend kan worden. We geven ouders regelmatig iets mee vanuit Uk en Puk thuis, dat aansluit bij het actuele thema.

5. Volgen en signalering.

Iedere peuter ontwikkelt zich op zijn eigen tempo en op zijn eigen manier. Bij de meeste peuters is geen reden tot bezorgdheid, maar soms kunnen er vragen opkomen over het gehoor, het gezichtsvermogen, de motoriek, taal- en spraakontwikkeling, de opvoeding en het gedrag. Door het hanteren van het "kind volgsysteem de KIJK!" kan een pedagogisch professional het eventuele probleem helder krijgen.

Tijdige signalering van een eventuele achterstand of ontwikkelingsstoornis maakt het mogelijk om advies en hulp in te schakelen waardoor de nadelige gevolgen zo beperkt mogelijk blijven.

Pit Groeihuis monitort bij een eventuele achterstand of ontwikkelingsstoornis via de KIJK! In overleg met de ouders kunnen we gebruik maken van externe deskundigen. Mensen die gespecialiseerd zijn in problemen die kunnen optreden bij opgroeiende peuters, zoals logopediste, orthopedagoog, kinderfysiotherapeut of consultatiebureauarts.

Ouders hebben de primaire verantwoordelijkheid voor hun peuter. Wanneer de ouders niets doen met het advies en geen verdere stappen ondernemen of toestemming geven tot verdere stappen, dienen wij dit te alle tijde te respecteren. Hierop is een uitzondering: bij een vermoeden van kindermishandeling wordt contact opgenomen met het Advies en Meldpunt Kindermishandeling (AMK).

6. Groepssamenstelling.

Pit Groeihuis heeft op dit moment drie vaste pedagogisch professionals. De leidster kind/ratio bedraagt 2 of 3 pedagogisch medewerkers en max. 16 peuters.

De pedagogisch professional is eindverantwoordelijke voor het inhoudelijke aanbod, de werkwijze op de groep en het volgen van de ontwikkelingen van de peuters. De pedagogisch professional is ook degene die de oudergesprekken, behorend bij het volgsysteem, voert. Bij eventuele zorgen

omtrent de ontwikkeling is zij verantwoordelijk voor de contacten met ouders en eventueel externe deskundigen.

De extra ondersteuning in het begeleiden van een kind wordt gevoerd door de pedagogisch professionals. Naast de drie pedagogisch professionals zijn er ook stagiaires en vrijwilligers aan het team toegevoegd.

7. Warme overdracht.

De warme overdracht is vormgegeven middels het VVE traject (Voor en Vroeg schoolse Educatie) en heeft een gestructureerde didactische en pedagogische aanpak. Omdat vanuit passend onderwijs een passende plek op een passende school gevonden moet worden is het van belang, bij de voorschoolse voorziening, om zorg bij kinderen vroegtijdig te onderkennen. Een goede overdracht is essentieel. Afstemming vindt plaats op alle ontwikkelingsgebieden en de ouderbetrokkenheid. Er is een intensieve begeleiding van de doelgroep kinderen van de kinderopvang naar de basisschool. Tijdens de overdracht wordt aandacht besteed aan de ontwikkeling van kinderen, wordt aangegeven of het kind interne en/of externe begeleiding heeft gekregen en of het kind het vve traject doorlopen heeft. De overdracht van het kind wordt door de pedagogisch professional gepland. Deze objectieve overdracht zonder vooroordelen vindt voor alle kinderen ± 8 weken van tevoren plaats.

Er zijn verschillende vormen van overdracht.

Regulier:

De overdracht vindt plaats tussen pedagogisch professional en de leerkracht.

Doelgroep:

Aandachtkind: de overdracht vindt plaats tussen de pedagogisch medewerker en de interne begeleider/directie van de basisschool.

Zorgkind: de overdracht vindt plaats tussen de pedagogisch professional en de interne begeleider/directie van de basisschool.

V.V.E: de overdracht vindt plaats tussen de pedagogisch professional en de interne begeleider/directie van de basisschool. Uitgangspunt is dat de ouders/verzorgers van het kind hierbij aanwezig zijn.

8. Ouderbeleid.

Om peuters optimale ontwikkelingskansen te kunnen bieden, heeft Pit Groeihuis wel een taak ten opzichte van ouders. De ouders zijn en blijven verantwoordelijk voor hun peuters. De sluitende aanpak (het vormgeven van de doorgaande ontwikkelingslijn) zal in de eerste plaats door de ouders in de thuissituatie vormgegeven moeten worden. Informatie uitwisseling, overleg en afstemming m.b.t. de aanpak van de individuele peuter zijn taken die de organisatie ten opzichte van ouders heeft. Voor veel ouders werkt de informatie-uitwisseling als extra ondersteuning. Door het laagdrempelig karakter leggen ouders vragen, zorgen en andere opvoedkwesties bij ons neer. Wanneer het betrekking heeft op opvoedondersteuning heeft de pedagogisch professional een verwijzende taak en fungeert als intermediair bij het tot stand brengen van een aanbod van opvoedondersteuning. Het uitvoeren van dit aanbod moet door gespecialiseerde deskundigen gebeuren. Ten aanzien van signalering van een taalontwikkelingsachterstand bij een peuter worden de ouders intensief betrokken en wordt hun verzocht ondersteuning te bieden bij de extra begeleiding door de pedagogisch professional.

In het ouderbeleid van Pit Groeihuis staat uitgebreid beschreven hoe we werken betreffende ouderbetrokkenheid, participatie, informatie en activiteiten.

8.1 De oudercommissie.

Naast de in het ouderbeleidsplan beschreven mogelijkheden om contacten met de pedagogisch professionals/organisatie te hebben is deelname aan een oudercommissie een andere mogelijkheid.

De doelstelling van een oudercommissie is:

- ✓ De belangen van de kinderen en de ouders van Pit Groeihuis waar de oudercommissie aan verbonden is zo goed mogelijk te behartigen en de ouders te vertegenwoordigen.
- ✓ Te adviseren ten aanzien van kwaliteit.
- ✓ Het behartigen van de belangen van de ouders van Pit Groeihuis bij de directie middels de oudercommissie.

9. Deskundigheid.

Conform de geldende wet- en regelgeving voldoen de pedagogisch professionals van Pit Groeihuis aan de vastgestelde opleidingseisen. De pedagogisch zijn gecertificeerd voor het voeren van de methode Uk en Puk.

10. Overlegstructuur.

Er zijn verschillende vormen van overleg binnen Pit Groeihuis;

- ✓ Werkoverleg (gehele team).
- ✓ Intervisie door pedagogisch coach.
- ✓ V.V.E groep primair proces Susteren-Nieuwstadt
- ✓ Werkgroep V.V.E gemeente Echt-Susteren

Op beleidsniveau:

- ✓ Bestuurlijk overleg V.V.E stuurgroep gemeente Echt-Susteren.

11. Samenwerking met het basisonderwijs.

De Samenwerking met het basisonderwijs betreft verschillende terreinen;

- ✓ De overdracht van peuterspeelzaal, kinderopvang naar de basisschool.
- ✓ Clusterbijeenkomsten leerkrachten groep 1 en 2, intern begeleiders en pedagogische professionals.
- ✓ Stuurgroep overleg management basisonderwijs en kinderopvang/peuterspeelzaal.
- ✓ Ontwikkeling in het kader van de brede school ontwikkeling.

12. Samenwerking met andere belanghebbende.

- ✓ Gemeente

Pit Groeihuis is een geregistreerde peuterspeelzaal en kinderopvang van de Gemeente Echt-Susteren.

Middels de subsidierelatie voor zowel het peuterspeelzaalwerk als ook het VVE-aanbod, is er sprake van een intensieve samenwerking tussen Gemeente en Pit Groeihuis. Daarnaast is de intensieve samenwerking ook gebaseerd op een gedeelde maatschappelijke verantwoordelijkheid van beide organisaties.

Pit Groeihuis moet voldoen aan de wet- en regelgeving Kinderopvang. De Gemeente heeft een toezichthoudende taak t.a.v. de omvang, de kwaliteit en het functioneren van de kinderopvang en peuterspeelzaalwerk. De Gemeente heeft het toezicht op de kwaliteit gedelegeerd aan de GGD. Jaarlijks worden Pit Groeihuis geïnspecteerd. Het inspectierapport is openbaar (zie website); indien tekortkomingen worden geconstateerd, heeft de Gemeente een handhavende verantwoordelijkheid.

3. Gedragscode kinderen en seksualiteit

Verbod op seksueel contact.

Het spreekt voor zich dat seksuele handelingen en intieme relaties in de contacten met een kind onder geen beding geoorloofd zijn. Bij vermoedens hieromtrent volgt een op non-actief stelling.

Onderlinge sfeer.

Medewerkers hebben een voorbeeldfunctie. Het creëren van een erotiserende sfeer en het geven van seksueel getinte boodschappen of het maken van seksueel getinte grappen is verboden op de werkvloer.

Kinderen op schoot nemen en kinderen knuffelen.

Lichamelijk contact is voor de ontwikkeling van kinderen belangrijk. Dat uit zich o.a. in het knuffelen en op schoot laten zitten van kinderen. De signalen die het kind geeft, zijn daarbij het uitgangspunt. De medewerker zet de eigen professionaliteit in en vraagt zo nodig het oordeel van collega's om de signalen (behoefte) van het kind juist te interpreteren.

Seksuele toenaderingspogingen van een kind.

Of we gedrag van een kind bestempelen als een seksuele toenaderingspoging is afhankelijk van het gedrag van het kind en van onze interpretatie. Volwassenen geven soms een andere interpretatie aan het gedrag, dan de intentie van het kind is. Als een medewerker het gedrag van een kind niet gepast vindt, stopt hij/zij het gedrag. Als de medewerker het gedrag afwijkend (zorgelijk) vindt treedt het protocol kindermishandeling in werking.

Benaming van geslachtsdelen.

Bij Pit Groeihuis wordt voor de geslachtsdelen van jongens de benaming piemel, penis of plasser(tje) gebruikt en voor de geslachtsdelen van meisjes worden de woorden vagina of plasgaatje gebruikt. Voor meisjes en jongens gebruiken we daarnaast de term anus of poepgaatje.

Afscheid nemen.

Het welterusten zeggen of afscheid nemen van een kind gebeurt met een handgebaar of aai over het hoofd. Als het kind initiatief neemt tot een knuffel of kus op de wang neemt de medewerker die in ontvangst.

Kinderen spelen niet in hun blootje.

Als kinderen met water spelen, blijft minimaal een onderbroekje of luier aan. Het afdrogen en/of omkleden van de kinderen gebeurt door vrouwen.

Kinderen helpen bij het billen afvegen.

De zelfstandigheid bevorderen is een belangrijk uitgangspunt bij Pit Groeihuis. Pit Groeihuis stimuleert kinderen om hun eigen billen te veegen. Als er hulp geboden moet worden (bijv. arm van het kind is nog te kort), dan bieden we dat.

Baby's en peuters verschonen en omkleden.

Alleen vrouwen verschonen kinderen en kleden de kinderen als het nodig is om.

Op dit moment zijn er Pit Groeihuis alleen vrouwelijke medewerkers/stagiaire en vrijwilligers.

Woordgebruik.

Als kinderen taal gebruiken die de medewerker niet gepast vindt, maar die het kind wel serieus bedoelt, helpt de medewerker een ander woord te kiezen. Wanneer de taal uitdagend bedoeld is, geeft de medewerker er of een serieuze draai aan of vraagt het kind te stoppen met dat taalgebruik.

Vragen van kinderen over seksualiteit.

We luisteren naar vragen die kinderen stellen over seksualiteit. Deze vragen kunnen serieus beantwoord worden of de medewerker kan aangeven bij het kind dat het goed is om dezelfde vraag met zijn/haar ouder(s) te bespreken.

Kinderen die onderling op een uitdagende manier over seks praten.

Kinderen mogen op een respectvolle manier over seksualiteit praten. Als het niet uit de uitdagende sfeer gehaald kan worden dan stopt de medewerker het gesprek.

Vragen over het privéleven van de medewerker op het gebied van seksualiteit.

De medewerker geeft aan dat hij/zij het niet prettig vindt om over zijn seksuele leven te praten en buigt de vraag om naar een algemene vraag. Die vraag kan veelal met feiten beantwoord worden.

Opmerkingen van het kind met betrekking tot hun ouders en seksualiteit.

De medewerker zal het gesprek een andere wending geven uit respect voor het privéleven van de ouder(s). Bij oudere kinderen (vanaf +/- 8 jaar) legt de medewerker uit dat hij/zij denkt dat de ouders het fijner vinden als het kind dat met de ouder bespreekt i.p.v. met de medewerker.

Kinderen die 'doktertje' met elkaar spelen.

Doktertje spelen doen de meeste kinderen een of meerdere periodes in hun leven. Het hoort bij de gewone nieuwsgierigheid van kinderen naar hun seksuele gevoelens. 'Doktertje spelen' mag, maar de kleren blijven aan.

Overdracht aan ouders.

We vinden het belangrijk om ouders te vertellen hoe een dag verlopen is. Ook situaties die gevoelig (kunnen) liggen, worden open maar discreet besproken.

4. Huisregels voor vrijwilligers en stagiaires bij Pit Groeihuis

- ✓ Vrijwilligers werken volgens een rooster dat door de medewerkers van Pit Groeihuis in overleg opgesteld wordt.
- ✓ Onze beroepskracht in opleiding heeft als taak van haar school meegekregen om mee te lopen met een pedagogisch professional.
- ✓ Er zijn maximaal 2 vrijwilligers of 1 vrijwilliger en 1 stagiaire per dagdeel ingepland.
- ✓ In verband met de stabiliteit in de groep wordt er van vrijwilligers verwacht dat ze minimaal 1 dagdeel per week beschikbaar zijn.
- ✓ De tijden worden in onderling overleg afgesproken.
- ✓ Vrijwilligers doen ondersteunende en huishoudelijke taken. Ze helpen bijvoorbeeld bij het knutselen, bij het klaarmaken voor de eetmomenten, bij het ophalen van kinderen op de basisschool.
- ✓ We hebben regelmatig een overleg met vrijwilligers om op de hoogte te blijven van wat er speelt en om afspraken bij te stellen en ideeën uit te wisselen. Ook worden er dan thema's aangedragen en uitgewerkt die bijdragen aan deskundigheidsbevordering.
- ✓ Van vrijwilligers en stagiaires wordt verwacht dat ze discreet omgaan met de informatie die ze horen over de kinderen van Pit Groeihuis. Deze informatie blijft binnen de muren van Pit Groeihuis.
- ✓ Vrijwilligers hebben geen eindverantwoordelijkheid en zijn niet alleen in de groep.
- ✓ Van alle vrijwilligers is een VOG aangevraagd en aanwezig op locatie. De VOG is gekoppeld aan het personenregister en ook vrijwilligers en stagiaires worden continu gescreend. De vrijwilligers en stagiaires zijn ingeschreven bij het Personen Register Kinderopvang van Duo en zijn gekoppeld aan Pit Groeihuis.
- ✓ Voor stagiaires gelden deze regels ook daarnaast worden zij begeleid in de opdrachten van hun opleiding.
- ✓ Vrijwilligers en stagiaires zijn verzekerd bij Pit Groeihuis voor de momenten dat ze aanwezig zijn via de wettelijke aansprakelijkheidsverzekering van Pit Groeihuis.
- ✓ Een nieuwe vrijwilliger kan door een ervaren vrijwilliger ingewerkt worden. De leiding van Pit Groeihuis blijft echter ten alle tijden verantwoordelijk.
- ✓ Koffie, thee en tussendoortjes zijn gratis evenals de maaltijd indien een vrijwilliger op dat moment aanwezig is ter ondersteuning van die werkzaamheden.
- ✓ Elk jaar houden we een vrijwilligersfeestje